

EDITO

Dit jaar is het 80 jaar geleden dat de Japanse steden Hiroshima en Nagasaki -respectievelijk op 6 en 9 augustus- vernietigd werden door een kernaanval van de VS. Daarbij kwamen zo'n 200.000 mensen om. In de jaren en decennia die volgden stierven nog eens vele tienduizenden anderen aan de langetermijngevolgen: stralingsgerelateerde ziekten, kankers en andere complicaties.

Ondanks de gruwelijke erfenis die het gebruik en het testen van kernwapens heeft achtergelaten op mens en milieu, zijn er anno 2025 nog steeds zo'n 12.241 kernkoppen in de wereld. Sterker nog, kernwapens en nucleaire afschrikking zijn de laatste jaren opnieuw belangrijker geworden in de militaire doctrines van de bestaande kernmachten, terwijl het nucleair wapenbeheersingsregime tegelijkertijd verder afbrokkelde.

De negen kernwape­n­sta­ten in de wereld -de Verenigde Staten, Rusland, China, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, India, Pakistan, Noord-Korea en Israël- zijn volop bezig hun arsenalen te moderniseren en/of uit te breiden. Ook de vooruitgeschoven kernwapens van de VS die in NAVO-verband ontplooid zijn in Europa, worden in alle stilte geüpgraded.

Zo werden de atoom­bom­men die in ons land op de Limburgse luchtmachtbasis van Kleine-Brogel liggen, recent vervangen door nieuwe modernere exemplaren: de B61-12's. Deze tactische kernwapens kunnen met hun instelbaar explosief vermogen tot zo'n drie keer krachtiger zijn dan de bom die Hiroshima verwoestte, en zijn uitgerust met een elektronisch sturings­sys­teem, waardoor ze preciezer zijn. Dit maakt hen inzetbaarder en bijgevolg extreem gevaarlijk. Volgens de NAVO-afspraken zijn het bovendien Belgische piloten die deze atoom­bom­men in oorlogstijd zouden moeten droppen, wat van ons land op dat ogenblik een de facto kernwape­n­macht zou maken.

Tegen een achtergrond van toenemende geopolitieke spanningen tussen groot­mach­ten met onbetrouwbare leiders, ge­graai naar macht en grondstoffen, en conflicten waarbij kernwape­n­sta­ten betrokken zijn, was de nucleaire dreiging nog nooit zo groot als nu. Ook de mogelijkheid van nucleaire ongelukken valt nooit volledig uit te sluiten.

In plaats van veiligheid te garanderen, maken deze arbitraire massavernietigingswapens de wereld dus juist gevaarlijker en bedreigen ze het menselijk bestaan en zijn omgeving.

De vele miljarden die jaarlijks naar kernwapens gaan, zijn bovendien sommen die niet geïnvesteerd kunnen worden in maatregelen die werkelijke veiligheid bevorderen: gemeenschappelijke veiligheid, gebaseerd op de opbouw van vertrouwen tussen naties; en menselijke veiligheid, die de nadruk legt op het welzijn van mensen (onderdak, gezondheidszorg, onderwijs, enzovoort). In 2024 spendeerden de negen kernwape­n­sta­ten samen zeker 100,2 miljard dollar aan hun nucleaire arsenalen. Dat is 190.151 dollar per minuut of 3.169 dollar per seconde! Stel je voor wat dergelijke bedragen zouden kunnen betekenen in de strijd tegen de klimaatverandering en de gevolgen ervan, tegen armoede en ongelijkheid, enzovoort?

Het VN-Verdrag inzake het Verbod op Kernwapens (TPNW), dat in 2021 in werking trad en inmiddels door 94 landen werd ondertekend (waarvan 73 ook geratificeerd), heeft tot doel kernwapens volledig en overal uit te bannen. België ondertekende het TPNW echter niet, net als de andere NAVO-landen en alle kernwape­n­sta­ten.

We kunnen ons niet permitteren om de dreiging die van kernwapens uitgaat te blijven negeren. Het wordt hoog tijd dat dit thema opnieuw op de politieke agenda wordt gezet. Er is nood aan een publiek en transparant debat: over de kernwapens op Belgisch grondgebied (die van ons land overigens een doelwit maken), over de nucleaire doctrine van de NAVO, over de kosten van kernwapens -niet alleen financieel, maar ook maatschappelijk, politiek en moreel-, over het TPNW, over de levensgevaarlijke nucleaire wapenwedloop die aan de gang is, enz.

Op 27 september organiseert de Belgische Coalitie tegen Kernwapens daarom een nationale actie tegen de VS-kernwapens op Belgische bodem. We verzamelen in de buurt van de luchtmachtbasis van Kleine-Brogel voor een kleurrijke protestwandeling, een picknick en een afsluitend moment met muziek en korte toespraken. Wees welkom! Meer info op www.vrede.be.

DE ECONOMIE VAN GENOCIDE

Een nieuw rapport van Francesca Albanese, de Speciale VN-Rapporteur over de Mensenrechten in de Bezette Palestijnse Gebieden, onderzoekt de rol van bedrijven bij het ondersteunen van het Israëlische koloniale project in Palestina en de genocide in Gaza.

Albanese wijst op de historische verwevenheid van commerciële belangen met koloniale onderdrukking. Tal van bedrijven faciliteren al decennia de verdrijving en vervanging van Palestijnen van hun land, en profiteren van de illegale Israëlische apartheids- en bezettingsstructuur. Het gaat niet alleen om de militaire industrie, maar ook om een hele lijst aan civiele facilitators - van multinationale bedrijven, tech-reuzen, handelsondernemingen en onderzoeksinstituten (o.a. universiteiten) tot de financiële instellingen die in al deze ondernemingen investeren. Allemaal zijn ze medeplichtig aan de aanhoudende schendingen van het internationaal recht en de mensenrechten door het Israëlische regime. Sinds oktober 2023 zijn ze ook medeplichtig aan de systematische vernietiging van Palestijnse levens en infrastructuur in Gaza.

Het militair-industrieel complex is uitgegroeid tot de economische ruggengraat van de Israëlische staat. Israëlische militaire bedrijven zoals Elbit Systems en Israel Aerospace Industries ontwikkelen wapensystemen die ze promoten als "getest op het terrein", d.w.z. ingezet tegen Palestijnen in de bezette gebieden. Ze werken daarbij dikwijls samen met grote internationale partners in de sector, zoals Lockheed Martin, de grootste wapenfabrikant ter wereld. Bedrijven als Microsoft, Amazon, Palantir en Google integreren technologie in wapensystemen en/of ondersteunen de toenemende automatisering van de onderdrukking van Palestijnen via surveillance, AI, dataverwerking, enz.

Caterpillar en andere leveranciers van zware machines maken de verwoesting van Palestijnse eigendommen mogelijk op bezet gebied, terwijl de bouwsector, gerelateerde nutsbedrijven en vastgoedmakelaars bijdragen aan de vestiging van illegale Israëlische nederzettingen. Online reisplatforms zoals Booking en Airbnb slaan winst uit bezettingstoerisme door er private verblijfsplaatsen en hotelkamers te promoten. Energieruizen als Chevron en BP leveren grondstoffen die zowel de Israëlische bezettingseconomie als het leger ondersteunen. De agro-industrie, grote retailers en logistieke bedrijven profiteren van de bezetting door producten geteeld in de nederzettingen wereldwijd te verhandelen, daarbij wordt de oorsprong vaak gemaskeerd met misleidende etikettering.

De financiële sector speelt een centrale rol in het draaiende houden van de Israëlische infrastructuur van bezetting, apartheid en genocide. Grootbanken, zoals PNB Parisbas en Barclays, vermogensbeheerders en pensioenfondsen investeren miljarden in de betrokken bedrijven. Terwijl financiers de fondsen voorzien voor bezetting en apartheid, draagt de Israëlische academische wereld bij aan de ideologische onderbouwing ervan. Universiteitsafdelingen voor wetenschap en technologie -zowel in Israël als daarbuiten- fungeren dan weer als onderzoeks- en ontwikkelingscentra voor het Israëlisch leger en wapencontractanten. Ondanks de genocidale escalatie in Gaza hebben veel Europese en andere buitenlandse universiteiten hun samenwerkingsverbanden met Israëlische instellingen niet doorgknipt.

Albanese concludeert haar rapport met een oproep om bedrijven die betrokken zijn bij het in stand houden van het Israëlische koloniale project aansprakelijk te stellen, zowel op nationaal als internationaal niveau. Historische precedentes, zoals de processen tegen bedrijven na de Holocaust en de waarheidscommissies na de val van het Zuid-Afrikaanse apartheidsregime, tonen aan dat dit kan.

Als burger kan je deze bedrijven alvast zelf onder druk zetten via een consumentenboycot. De door Palestijnen geleanceerde boycott- desinvestering en sancties-beweging (BDS) is geïnspireerd op de 'Boycot Apartheid Zuid-Afrika'-campagne van veleer en groeit wereldwijd met de dag. Sluit je aan! Meer info op www.bdsmovement.net en www.disoccupied.com.

NATIONALE ACTIE TEGEN KERNWAPENS IN KLEINE-BROGEL!

De Vredetelex is het driemaandelijks bewegingsblad voor leden van vzw Vrede. Hiermee houden we u op de hoogte van interessante activiteiten, campagnes en standpunten van de vredesbeweging
Nog geen lid? Surf naar www.vrede.be/lid

DE WAANZINNIGE 5%-NORM

Tijdens de NAVO-top in Den Haag op 24 en 25 juni heeft de Belgische regering ingestemd met een nieuwe hallucinante begrotingsnorm voor militaire uitgaven. Tegen 2035 zullen alle NAVO-bondgenoten 5% van hun bruto binnenlands product (BBP) aan militaire uitgaven moeten besteden! Het gaat om een totaal arbitraire budgettaire doelstelling, die zonder voorafgaand overleg bepaald en opgelegd werd door VS-president Trump, en door alle NAVO-leden unaniem werd aanvaard.

Ter herinnering: het is nog maar een paar maanden geleden dat onze overheid besloot om de oorspronkelijk tegen 2029 geplande verhoging van het militair budget naar 2% van het BBP, reeds dit jaar in te voeren. Net voor de NAVO-top bevestigde de regering dit traject van 2% van het BBP voor militaire uitgaven vanaf dit jaar en een verhoging naar 2,5% in 2034. Volgens de nieuwe NAVO-afspraken zal het militair budget het jaar daarop, in 2035, plots van 2,5% naar 5% moeten springen – een verdubbeling!

Het regeerakkoord opent nochtans met de waarschuwendende woorden: "Onze budgettaire toestand is zorgwekkend". Dit jaar stevent het Belgisch overheidsbudget af op een tekort van ongeveer 4,1% van het BBP. Tegen het einde van de legislatuur in 2029 zou het al gaan over een tekort van 5,2% van het BBP. Het is duidelijk dat er hoegenaamd geen budgettaire ruimte is voor een stijging van de militaire uitgaven. Toch keurde de regering al een concreet pakket van 34 miljard euro aan militaire aankopen goed: tussen 2026 en 2034 zal het verhoogde militaire budget onder meer worden besteed aan luchtafweersystemen, zo'n 1.500 nieuwe gepantserde gevechtsvoertuigen, drones, een derde oorlogsschip en 11 extra F-35 gevechtsvliegtuigen (bovenop de eerdere bestelling van 34 van deze straaljagers).

Het is stuitend dat de federale regering plots in staat blijkt om tientallen miljarden tevoorschijn te toveren om te investeren in het militair

apparaat, nadat de bevolking maandenlang is ingepeperd dat het noodzakelijk is om drastisch te besparen op zowat alles wat effectief zorgt voor menselijke veiligheid. Elke euro die naar welzijn gaat, lijkt plots een last, terwijl elke euro voor militarisering "een investering in veiligheid" heet. Maar veiligheid kan niet gereduceerd worden tot een legerbasis vol tanks en bommen. Menselijke veiligheid, dat is een zekere job met een eerlijk loon, een degelijke woning, kwalitatief onderwijs, betaalbare gezondheidszorg, betrouwbaar openbaar vervoer, kinderopvang waar ouders op kunnen rekenen, duurzame energie, een klimaat waarin onze kinderen nog kunnen ademen, enz.

De huidige militariseringsdrang die België en Europa in zijn greep heeft, is onverantwoord en onnodig. Sinds 2021 zijn de militaire uitgaven van de EU-landen al met 31% gestegen. In 2024 spendeerden de Europese NAVO-landen 454 miljard dollar aan hun militaire apparaten – drie maal meer dan Rusland. De militaire uitgaven van alle Europese landen samen lagen in 2024, 17% hoger dan het jaar ervoor. De dreigende overbewapening zorgt voor een gevaarlijke wapenwedloop, verhoogt het wantrouwen en doet het risico op militaire confrontaties toenemen. Alleen de wapenindustrie, die winst slaat uit angst, geweld en vernieling, vaart hier wel bij.

Er is in het huidige klimaat van geopolitieke spanningen nood aan een alternatieve veiligheidsarchitectuur, waarbij volop wordt geïnvesteerd in de-escalatie en diplomatie, vertrouwenwekkende maatregelen, wapenbeheersing en ontwapening, mensenrechten en een rechtvaardige internationale rechtsorde. Alleen multilaterale samenwerking kan dringende mondiale veiligheidsuitdagingen, zoals armoede en ongelijkheid, klimaatverandering, kernwapens, gewapende conflicten, genocide, enzovoort, aanpakken. De voortdurende stijging van de militaire uitgaven gaat ten koste van de middelen die nodig zijn om de echte veiligheid van mens en planeet te verzekeren.

KORT

HANG DE VREDESVLAG UIT OP 21 SEPTEMBER, DE INTERNATIONALE DAG VAN DE VREDE!

Door in de week van 21 september de vredesvlag uit te hangen aan gevels, ramen, deuren, balkons, op je werk, op school, enz. roep je mee op voor een kernwapenvrij België in een kernwapenvrije wereld.

Deze massavernietigingswapens maken de wereld gevaarlijker, en bedreigen het milieu en het menselijk bestaan - zeker tegen een achtergrond van toenemende geopolitieke spanningen en conflicten waarbij kernmachten betrokken zijn. Sinds 2021 zijn kernwapens verboden onder het internationaal recht. 80 jaar na de tragische nucleaire aanval op Hiroshima en Nagasaki wordt het hoog tijd om deze arbitraire moordtuigen voor eens en voor altijd uit de wereld te bannen. Mondiale nucleaire ontwapening is niet alleen mogelijk, het is ook dringend en noodzakelijk.

Meer info op www.dagvandevrede.be. Vredesvlaggen zijn te bestellen via een mailtje aan olga@vrede.be of via onze webwinkel op www.vrede.be.

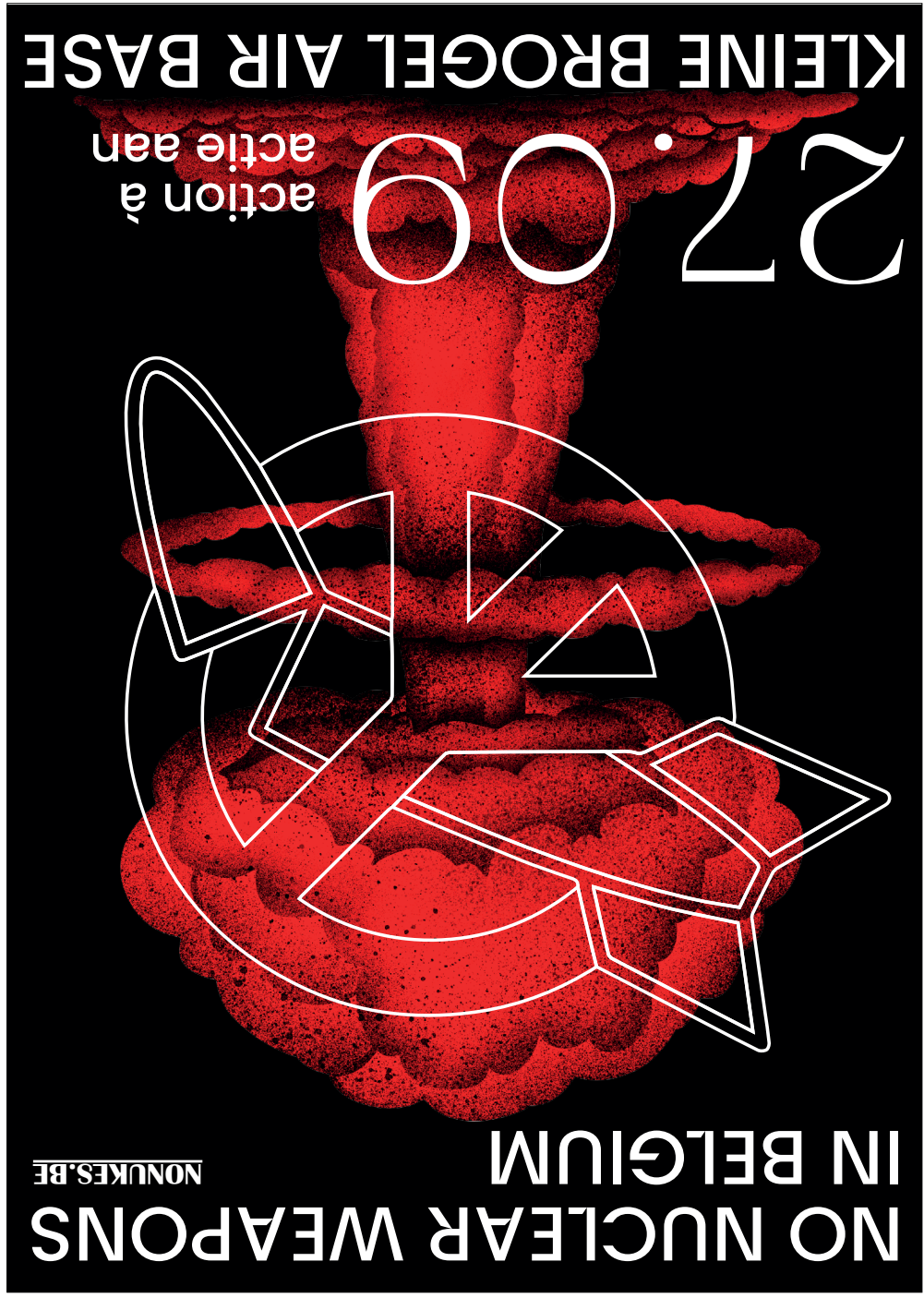
RIDE THE TIDE GENT

Op 4 oktober doet de fietskaravaan 'Ride the Tide' de stad Gent aan. Deze karavaan rijdt van het Franse Blandecques via Poperinge en Brugge naar Brussel, langs de denkbeeldige vloedlijn waar in 2100 het water zal staan als het klimaatbeleid niet drastisch verandert. Het plaatselijke rondje van 10 km in Gent vertrekt om 14u op het Sint-

Pietersplein en eindigt op dezelfde locatie. Na afloop volgt er een groot klimaatfeest. Het is de ideale prelude op de grote klimaatmars in Brussel op zondag 5 oktober, waar de Ride the Tide-karavaan uiteindelijk eindigt. Meer Info op www.vrede.be.

KLIMAATMARS 2025

Op zondag 5 oktober neemt Vrede deel aan de klimaatmars, want de strijd voor een effectief klimaatbeleid en tegen militarisering zijn intrinsiek met elkaar verbonden. Niet alleen zijn legers enorme klimaatvervuilers, de investeringen die naar de militariseringswaanin gaan, zijn fondsen die niet gebruikt kunnen worden voor de strijd tegen kimaatverandering en gevolgen.

VREDETELEX

OP DE HOOGTE BLIJVEN VAN DE KALENDER? SCHRIJF JE IN OP DE DIGITALE NIEUWSBRIEF VIA VREDE.BE!

KLNDR

MEER INFO
WWW.VREDE.BE

ZA 09/08	80 JAAR HIROSHIMA-NAGASAKI: HERDENKING IN LEUVEN www.vrede.be - Leuven	EVENEMENT
ZA 09/08	80 JAAR HIROSHIMA-NAGASAKI: HERDENKING IN BRUGGE www.vredesweekbrugge.be - Brugge	EVENEMENT
ZA 09/08	80 JAAR HIROSHIMA-NAGASAKI: HERDENKING IN BERGEN www.vrede.be - Bergen	EVENEMENT
ZO 10/08	80 JAAR HIROSHIMA-NAGASAKI: HERDENKING IN GENT www.vrede.be - Gent	EVENEMENT
ZO 24/08	BEACH CLEAN-UP www.rangerclub.be - Oostende	OPKUISACTIE
25/08 - 27/08	ZOMERUNIVERSITEIT 2025: DEMOCRATISCHE WAARDEN UITGEDAAGD www.mo.be - Hasselt	VORMING
ZO 07/09	RODE KAART VOOR ISRAËL www.vrede.be - Brussel	NATIONALE MANIFESTATIE
13/09 - 14/09	MANIFIESTA 2025 www.manifesta.be - Oostende	FESTIVAL
ZA 20/09	SHOW UP FOR HUMANITY www.showupforhumanity.be - Brussel	FESTIVAL
20/09 - 28/09	VREDESWEEK IN BRUGGE www.vredesweekbrugge.be - Brugge	EVENEMENT
ZO 21/09	INTERNATIONALE DAG VAN DE VREDE: HANG DE VREDESVLAG! www.vrede.be - België	CAMPAGNE
ZO 21/09	REFUGEE WALK www.refugeewalk.be - Gent	WANDELACTIE
WO 24/09	WEAR THE CHANGE: JO* OVER DUURZAME MODE www.mo.be - Gent	INFORMATIEDAG
ZA 27/09	NATIONALE ACTIE TEGEN KERNWAPENS IN KLEINE-BROGEL www.vrede.be - Peer, Kleine-Brogel	WANDELACTIE
ZO 28/09	MILES FOR HUMANITY TRAIL VAN 11.11.11 www.11.be - Gent	SPORTACTIE
ZA 04/10	RIDE THE TIDE www.vrede.be - Gent	FIETSACTIE
ZO 05/10	KLIMAATMARS 2025 www.klimaatactie.be - Brussel	NATIONALE MANIFESTATIE

Check geregeld onze kalender op WWW.VREDE.BE voor nieuwe acties en activiteiten!

VREDETELEX 061

Driemaandelijks tijdschrift van vzw Vrede | Dok Noord 4P-203, 9000 Gent
Editie juli - aug - sept 2025

Vlaamse overheid

VREDE.BE